

Handläggare
Frida Nordström
08-508 876 16**Till**
Exploateringsnämnden
2025-06-12

Fosforfällning Riddarfjärden. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets förslag till genomförande av fosforfällning i Riddarfjärden om 18,4 miljoner kronor, under förutsättning att medel från centrala medelsreserven erhålls.

Thomas Andersson
FörvaltningschefAnders Jonsson
Avdelningschef

Bakgrund

EU:s vattendirektiv (ramdirektiv 2000/60/EG) ska säkra en god vattenkvalitet i europeiska vatten. Stockholms stad har tagit fram lokala åtgärdsprogram för flertalet av stadens vattenförekomster som omfattas av direktivet. Syftet med åtgärdsprogrammen är att beskriva lokala påverkanskällor, vilket förbättringsbehov som finns samt vilka åtgärder som behöver genomföras för att uppnå miljökvalitetsnormerna.

Fosforfällning är ett sätt att restaurera övergödda sjöar och havsvikar där förändrade kemiska förhållanden lett till att fosfor läcker från botten. Åtgärden innebär att aluminiumsalt tillsätts till vattnet. Den lättrörliga fosfor reagerar kemiskt med

Exploateringskontoret
StadsmiljöFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 876 16
Växel 08-508 276 00
frida.nordstrom@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

aluminiumet och bildar en stabil förening som inte frigörs från botten när förhållandena ändras.

Tidigare beslut

Den 28 september 2023 antog exploateringsnämnden lokalt åtgärdsprogram för Riddarfjärden och Norrström, E2022-05044. Till åtgärdsprogrammet hör en genomförandeplan och en av de föreslagna åtgärderna är fosforfällning i Riddarfjärden. Ansvar för åtgärden delas mellan exploateringskontoret, som ansöker om medel för genomförandet, och Stockholm Vatten och Avfall AB som projektleder och utför åtgärden.

I verksamhetsplanen för 2025 ansökte exploateringsnämnden om budgetjustering för särskilda åtgärder. Nämnden beviljades 8 miljoner kronor för fosforfällning under 2025. En ansökan om 15 miljoner kronor i LOVA-bidrag skickades in till Länsstyrelsen, men Havs- och vattenmyndigheten avslag ansökan i februari 2025. Ytterligare en ansökan om budgetjustering om 3 miljoner kronor för 2025 har därför skickats in med tertialrapportering 1.

Ekonomiska konsekvenser för staden

Kostnaderna för genomförandet av åtgärden uppskattades vid tidpunkten för beslut om lokalt åtgärdsprogram för Riddarfjärden och Norrström till 18,4 miljoner kronor. Kostnadsuppskattningen utgår ifrån att genomförandet sker under två år. Om utförandet istället sker under tre år kommer den totala kostnaden troligen att öka. Stockholm Vatten och Avfall AB fortsätter att handla upp ett ramavtal för fosforfällning och först när upphandlingen är klar kan en ny kostnad baserat på avtalade priser tas fram. Exploateringskontoret och Stockholm Vatten och Avfall AB bedömer att kostnaden inte kommer överstiga den tidigare uppskattade kostnaden.

Medel för att genomföra åtgärden söks årligen från den centrala medelsreserven. Om projektet inte beviljas finansiering den vägen, saknas annan finansiering. Risken att finansiering uteblir år 2026 bedöms som låg. Om finansieringen inte erhålls avbryts genomförandet.

Åtgärden medför inga driftskostnader efter genomförandet.

Hur projektet uppfyller stadens mål

Fosforfällningen är en åtgärd i det lokala åtgärdsprogrammet för Riddarfjärden som i sin tur är en del i att uppnå EU:s

miljökvalitetsnormer för vatten och stadens miljömål om ett Stockholm med livskraftiga ekosystem.

Genomförandefrågor

Tidplan

Fosforfällningen planeras under åren 2025–2026. Tidplanen är beroende av att medel erhålls vid ansökan om budgetjustering för särskilda ändamål i verksamhetsplanen 2026.

Risker och osäkerheter

Stockholm Vatten och Avfall AB handlar upp ramavtal för fosforfällning. Om upphandlingen fördröjs så kan det påverka tidplanen. Tillgången på etableringsytor i området är liten, men bedöms kunna lösas med ponton. Kostanden för ponton inkluderas i den uppskattade totalkostnaden för att genomföra åtgärden.

Kontorets sammanfattande bedömning

Fosforfällning är ett kostnadseffektivt sätt att minska övergödningen i stadens vatten. Åtgärden är verkställighet av tidigare antaget lokalt åtgärdsprogram för Riddarfjärden och Norrström. En förutsättning för genomförandet är att centrala medel beviljas för hela kostnaden.

Slut

Bilagor

1. Lokalt åtgärdsprogram för Riddarfjärden och Norrström - Faktadel och åtgärdsbehov
2. Lokalt åtgärdsprogram för Riddarfjärden och Norrström - Genomförandeplan